

Systeminen sosiaalityön työote Turun aikuissosiaalityössä

Maakunnallistuva aikuissosiaalityön kehittämisverkosto 10.1.2020

Minna Virta, sosiaalityön johtaja

THL – Lape-hanke – lapset ja nuoret

Vuonna 2015 – 2017 valtakunnallinen työryhmätyöskentely

Pia Lahtinen, Leena Männistö & Marketta Raivio (2017)

”Kohti suomalaista systeemistä lastensuojelun toimintamallia keskeisiä periaatteita ja reunaehtoja. Työpaperi 7/2017. THL”

Aikuissosiaalityö Turussa

asiakkaina

- pariskunnat ilman lapsia tai lapset asuvat muualla
- yksinasuvat ilman lapsia tai lapset asuvat muualla
- yksinasuvat

kaikki lapsiperheet rajattu pois

yksi yksikkö, kattaa koko Turun

Systemiseen sosiaalityön työote aikuissosiaalityössä

Koulutus, THL:n kouluttamat sosiaalityöntekijä sekä psykiatrinen sairaanhoitaja työparina

- 2018 -2019 5 pvää
- jatkuu vuonna 2020

Koulutettavat yksiköt

- lastensuojelun avohuollon 3 yksikköä
- jälkihuoltoyksikkö
- sijaishuollon yksikkö
- ulkomaalaistoimisto
- lapsiperhesosiaalityön 3 yksikköä
- aikuissosiaalityön yksikkö

Systemiseen sosiaalityön työotteen käyttöönotto

Aikuissosiaalityössä yksi yksikkö, kattaa koko Turun
yksikkö jakaantuu kolmeen eri systemiseen tiimiin

tiimeissä:

- johtava vetää tiimiä
- psykiatrinen sairaanhoitaja konsultoi (ostopalveluna)
- työntekijä (sostt., sosiaaliohjaaja) tuo asiakastapauksen
- muut tiimissä olevat jäsenet osallistuvat reflektointiin

Systemiseen sosiaalityön työote aikuissosiaalityössä

- säännölliset, *reflektoivat tiimikokoukset*
- tiimi kokoontuu perheen/asiakkaan tilanteen ympärille
- tiimin jäsenet tuovat oman osaamisensa tilanteen eteenpäin viemiseksi
- tiimikokouksissa pohditaan asiakkaan elämään keskeisesti vaikuttavien tekijöiden välisiä suhteita
- reflektiivisessä keskustelussa haetaan parasta mahdollista vaihtoehtoa ja ratkaisua asiakkaan tukemiseksi
- reflektiivinen keskustelu on tutkivaa ja siinä ammattilaiset kiinnittävät huomiota myös omiin oletuksiin ja omaan tapaansa olla ja toimia asiakkaan kanssa
- arviointi ja kiinnostus ei kohdistu vain asiakkaan olemiseen ja toimintaan vaan laajemmin niihin tekijöihin, ihmissuhteisiin ja oletuksiin, jotka asiakkaan tilanteeseen vaikuttavat.
- haastaviin ja monitahoisiin kysymyksiin haetaan ratkaisua yhdessä, yksittäisen työntekijän ei tarvitse pohtia asiaa yksin.

Systemiseen sosiaalityön työote aikuissosiaalityössä

- inhimillisten ongelmien ajatellaan ratkeavan siinä ihmissuhteiden järjestelmässä ja ympäristössä missä ne ovat syntyneetkin
- paras lähtökohta toimivalle ongelmanratkaisulle on se, että asiakkaan kokemuksiin ja historiaan tutustutaan kunnolla
- keskeinen hypoteesi: kun ihmissuhteet saadaan yksilön tarpeita vastaaviksi ja toimiviksi, käyvät oireet ja ongelmallinen käytös tarpeettomiksi
- työskentely oireiden ja ongelmien taustalla olevien merkitysten ja tunteiden kanssa on keskeinen keino aikaansaada toimivampia ihmissuhteita
- työntekijä irtautuu ”tietämisestä” ja sitoutuu kunnioittavaan epävarmuuteen, ei-tietämiseen ja dialogisuuteen tietoisena asenteena

Systeminen työote aikuissosiaalityössä

10.1.2020 Maakunnallistuva aikuissosiaalityö –kehittämisenverkosto

Karoliina Hiltunen

Camilla Tenhunen

Miksi olemme kiinnostuneita systeemisyystä?

Sisällys

1. Mitä on systeemisyys?
2. Systeminen tiimimalli Turun aikuissosiaalityössä
3. Onnistumisen edellytykset

1 MITÄ ON SYSTEMISYYS?

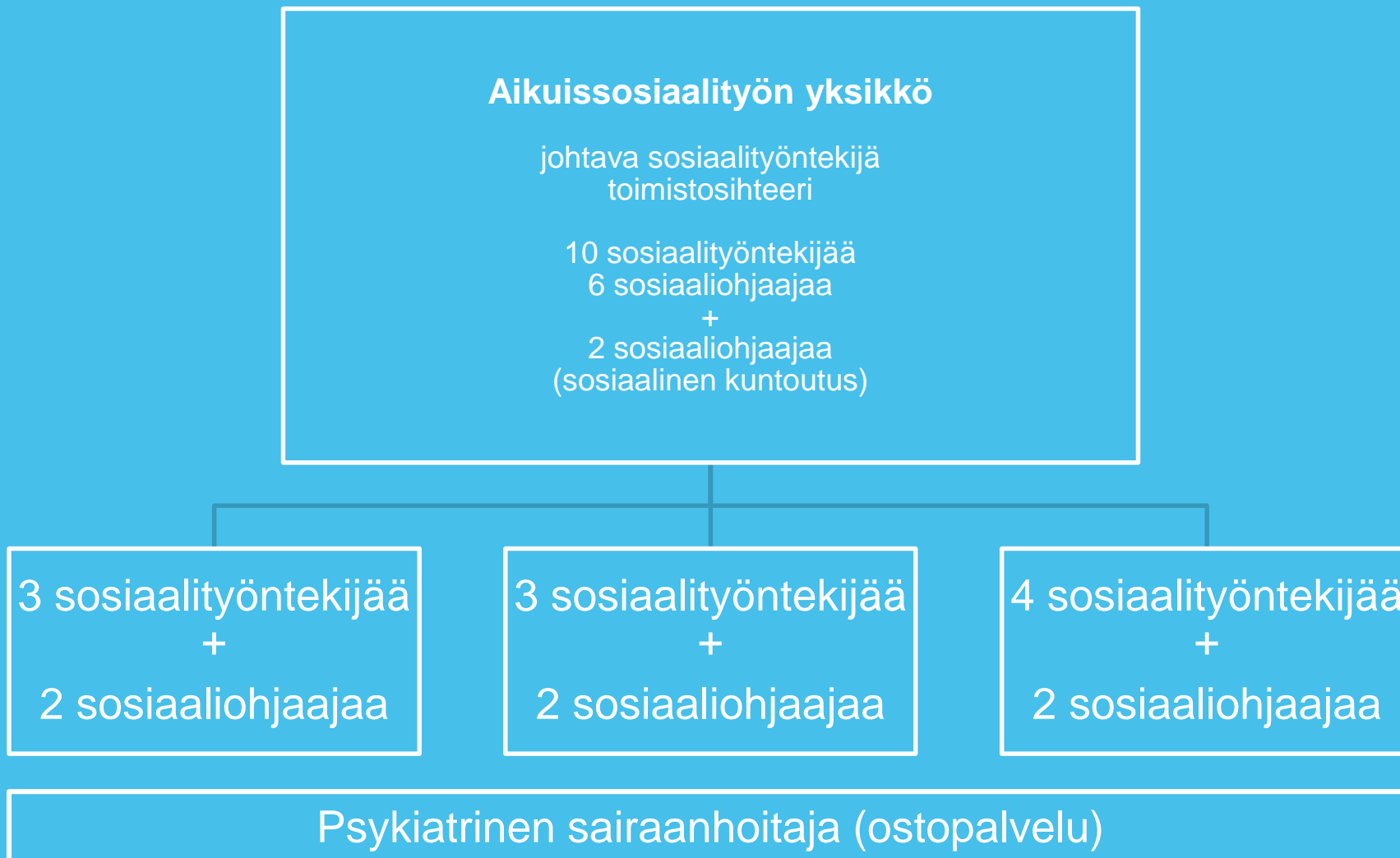
PÄHKINÄNKUORESSA: Ihminen on osa systemiä

2

**SYSTEMINEN
TIIMIMALLI
TURUSSA**

Turun aikuissosiaalityön yksikkö

Systeminen malli case-työskentelyssä

VAIHEET:

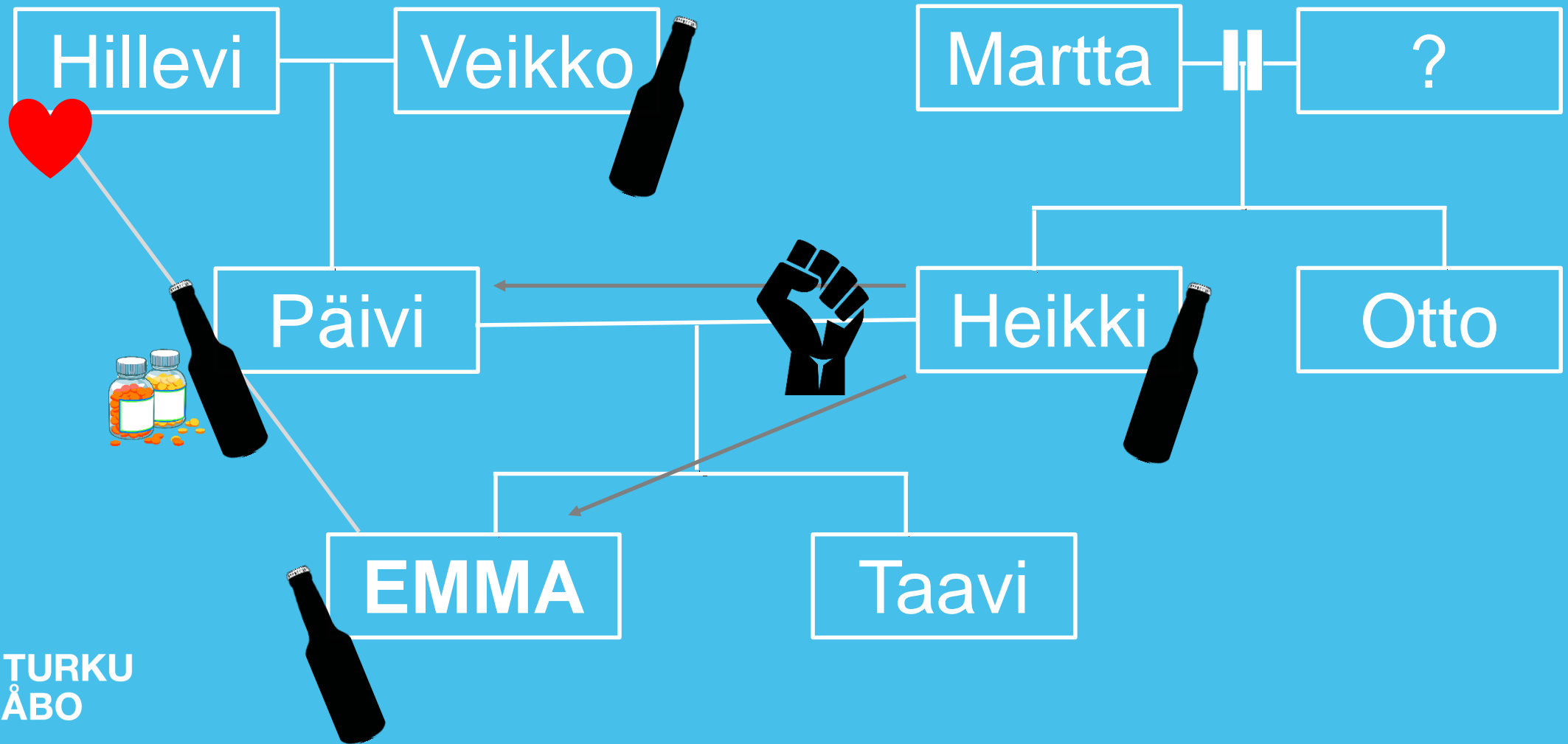
1. Asiakkaan tilanteen esittely
2. Hypoteesien esittäminen
3. Jatkosuunnitelma

Vaihe 1.

Asiakkaan tilanteen esittely

EMMAN SUKUPUU

Vaihe 2. Hypoteesit

Muutamia hypoteeseja Emman tilanteesta

1. Emma hoitaa pahaa oloaan alkoholilla
2. Alkoholinkäyttö on ylisukupolvinen malli
3. Emman on vaikea ottaa vastuuta tilanteestaan, koska lapsuuden kaoottisissa oloissa vastuunottoa ei ole voinut harjoitella

Vaihe 3. Jatkosuunnitelma

Aikuissosiaalityön työskentelyssä esiin nousseita kysymyksiä

Sosiaalialan ammattitaidon riittävyys

Asiakasosallisuus

Systemiajattelun laajentaminen

Sosiaalinen raportointi osana systemisyyttä

3

ONNISTUMISEN EDELITYKSET

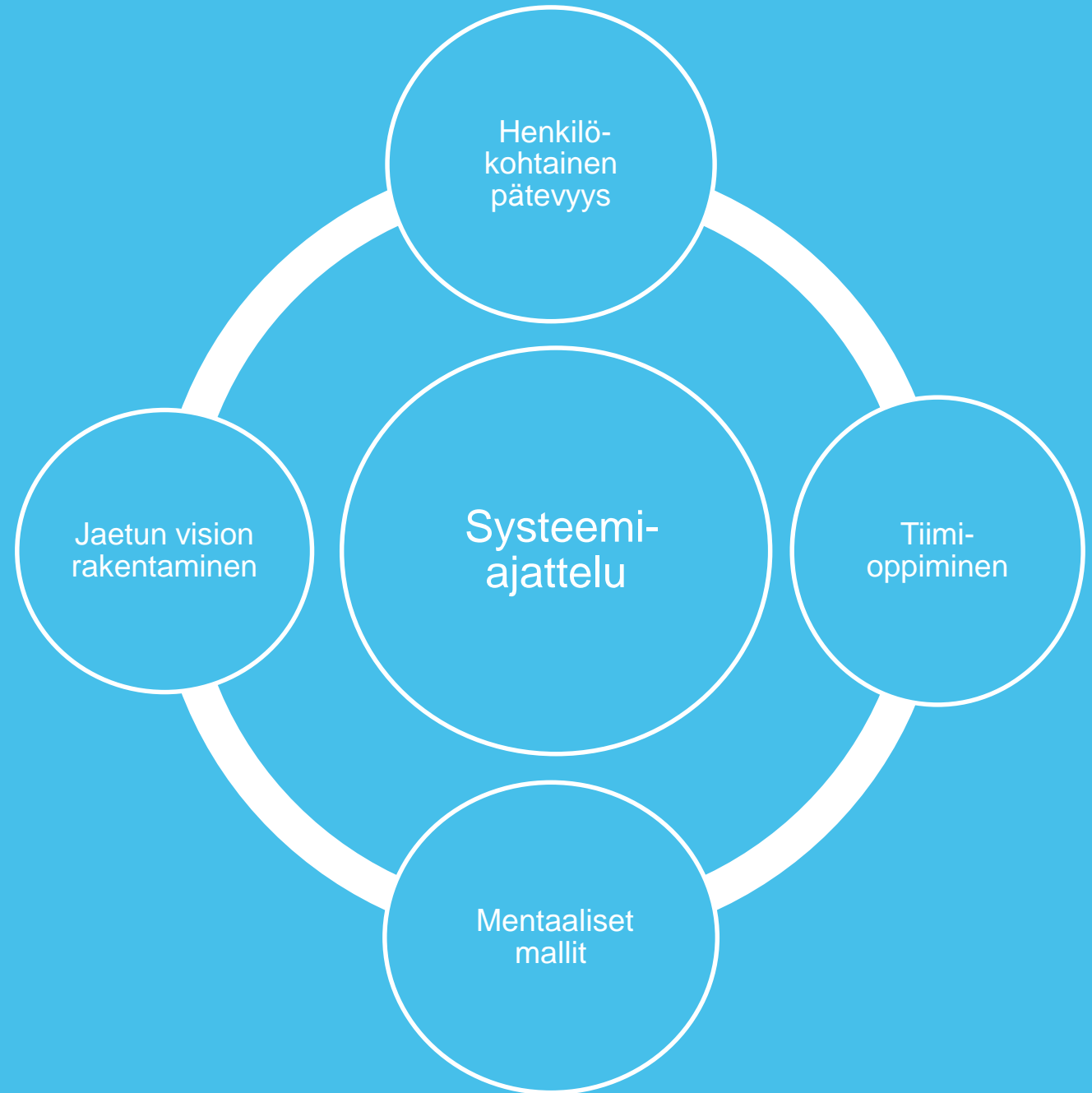
”Ajattelun ajattelu”

Esa Saarinen

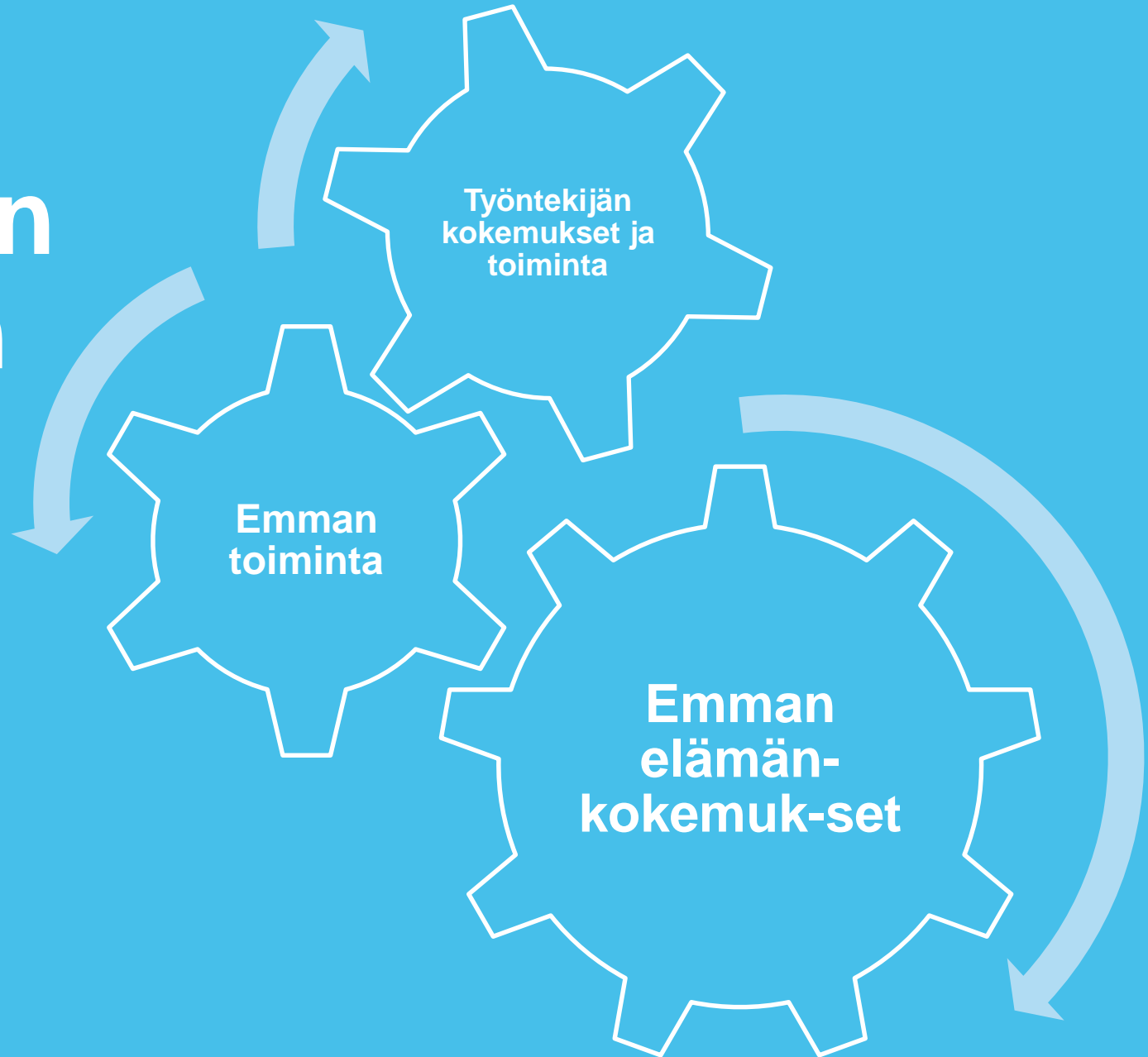
Peter M. Senge

The Fifth Discipline

SYSTEMIAJATTELU

...takaisin sirkulaariseen selitysmalliin

Compensating feedback

**Syy ja seuraus eivät ole
ajallisesti lähekkäin**

**Vipuvoima = pienet
muutokset tuottavat
suuria vaikutuksia**

”

Kokemuksemme on, että lastensuojelulaitosten työntekijöillä ei ole riittävästi luottamusta omaan osaamiseensa. Osaamisen tai siihen luottamisen puutos näkyy hankalien asioiden välttelynä ja lisäksi hoidon sekä psyykkisen tuen ulkoistamisena.

Olisimme usein toivoneet lähellä olevilta työntekijöiltä aitoa pysähtymistä meidän hyvinvointimme ja huoliamme äärelle.

Kuunnella ja tukea voi ilman psykologin pätevyyttäkin, ihan niin kuin vanhemmat tukevat ja kuuntelevat lapsiaan.

MENTAALISET MALLIT

Reflektiotaidot ja mentalisaatio

TIIMIOPPIMINEN

**”Tiedän vain sen,
etten tiedä mitään”**

Sokrates

**Mikä on oma
uskomusjärjestelmäsi siitä,
mikä asiakastyössä saa aikaan
muutoksen?**

(Saara Jaskari, Turun ensi- ja turvakoti ry)

**Mitä juuri sinä voisit tehdä yhteisen
systemisen toimintakulttuurin
edistämiseksi?**

Kiitos!